

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa annettua lakia (1011/84) jatkettavaksi niin, että se olisi voimassa vuoden 1990 loppuun. Nautakarja-, sika- ja siipikarjatalousyritysten perustamiseen tai laajentamiseen tarvittavien lupien myöntämistä rajoitusta ehdotetaan jatkettavaksi 1 päivään tammikuuta 1990.

Lain 1 §:n toista momenttia esitetään muutettavaksi siten, että vasikoiden kasvattamista varten pidettäviä emolehmiä ei otettaisi huomioon nautakarjatalousyrityksen kokoa laskettaessa.

Teuraskananpoikia kasvattavan yrityksen luvanvaraisuuden raja ehdotetaan alennettavaksi

viidestätoistatuhannesta viiteentuhanteen. Lisäksi ehdotetaan, että kananmunien tuotannon ja teuraskananpoikien kasvatuksen ohella myös muu siipikarjatalous tulisi tämän lain piiriin. Niin sanottujen broileremokanaloiden ja teuraskananpoikia kasvattavien yritysten osalta rehuomavaraisuusvaatimus ehdotetaan muutettavaksi yhteen viidesosaan yrityksen rehuntarpeesta.

Lakiin ehdotetaan säännös siitä, milloin nautakarja-, sika- tai siipikarjatalousyrityksen katsottaisiin lopettaneen pysyvästi toimintansa. Muut ehdotetut muutokset ovat lähinnä teknisuonteisia.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1987 alusta.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

1.1. Lainsäädäntö

Kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa annetussa laissa (1011/84, muutettu 1052/85) on säädetty niistä edellytyksistä, joilla nautakarja-, sika- ja kanatalousyritystä saadaan ryhtyä harjoittamaan tai laajentamaan. Laissa on säädetty kokorajat, joita suurempien yritysten perustamiseen tai laajentamiseen on saatava maatalouspiirin maataloustoimiston tai maatilahallituksen lupa. Laissa on säädetty myös enimmäisrajat, joita suurempiin yksikköihin lupaa ei saa myöntää.

Lain 5 §:n 1 momentin mukaan edellä tarkoitettua lupaa nautakarja-, sika- ja kanatalousyrityksen perustamiseen tai laajentamiseen maatilahallitus tai maatalouspiirin maataloustoimisto ei

saa kuitenkaan myöntää ennen 1 päivää tammikuuta 1988 muulloin kuin lähinnä sukupolvenvaihdostapauksissa yrityksen jatkamiseen enintään entisessä laajuudessa. Lisäksi ne voivat myöntää lupia nautakarjatalousyrityksen perustamiseen tai laajentamiseen maatilalain (351/83) mukaisella rakentamisavustusalueella sekä erityisistä syistä myös maatilalla laillisesti harjoitetun yrityksen jatkamiseen enintään entisessä laajuudessa yritystoiminnan harjoittajan vaihduttua muissakin kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa.

Valtioneuvosto voi lisäksi vuosittain tammikuun loppuun mennessä päättää siitä, missä muissa tapauksissa maatalouspiirin maataloustoimisto tai maatilahallitus voi myöntää tässä laissa tarkoitettun luvan yrityksen perustamiseen tai laajentamiseen. Valtioneuvosto määrää myös

ne perusteet, joiden mukaan tuottajalle voidaan myöntää lupa tuotantosuunnan vaihtamiseen.

Kuluvana vuonna valtioneuvoston päätöksen (90/86) mukaisesti maataloustoimisto tai maatilahallitus voi myöntää luvan sellaisen kanatalousyrityksen perustamiseen ja laajentamiseen, joka tuottaa kananmunia teuraskananpoikien haudontaa varten. Sikatalousyrityksen laajentamiseen voidaan myöntää lupia, jotka vastaavat yhteensä enintään 5 000 yli kahdeksan viikon ikäisen sian lisäystä. Luvan myöntämiseen tulee olla erityisen painavia syitä ja sitä on kohtuusnäkökohdat huomioon ottaen pidettävä tarpeellisena. Laajentamisesta johtuva sikojen määrän lisäys saa olla ko. maatilalla enintään 20 prosenttia. Muita edellytyksiä ovat muun muassa, että maatilalla ei saa harjoittaa muuta kotieläintuotantoa kotitarvetta laajemmin ja maatilalla peltopinta-ala ei saa ylitää 40 hehtaaria, jolloin lyhytaikaisia vuokrasopimuksia ei oteta huomioon. Lisäksi edellytyksenä on, että viljelijä voisi tulojensa ja varallisuutensa puolesta saada maatilalain (188/77) mukaista sisaruslainaa.

Valtioneuvoston päätöksen mukaan maatilahallitus voi myöntää luvan siirtymiseksi muusta kotieläintuotannosta sikataloustuotantoon, jos

viljelijän tai yhtymän osakkaan taikka heidän perheenjäsenensä terveydentilassa on tapahtunut sellainen muutos, joka merkittävästi vaikeuttaa aiemman tuotannon harjoittamista entisessä laajuudessa tai jos tuotantorakennuksen uusiminen on tullut tarpeelliseksi esimerkiksi tulipalon takia.

Nykyinen laki on voimassa vuoden 1988 loppuun saakka, ja lupien myöntämistä koskeva rajoitus 20 päivänä joulukuuta 1985 annetun lain (1052/85) 5 §:n 1 momentissa päättyy vuoden 1987 lopussa.

1.2. Tuotanto- ja markkinatilanne

Tärkeimpien kotieläintuotteiden ylituotanto ja siitä aiheutuva vientitarve ovat pysyneet edelleen suurena kuluvan vuoden aikana. Kotieläintuotteiden vähäinen kysyntä maailmanmarkkinoilla on vaikeuttanut ylijäämien markkinointia. Sianlihan tuotanto on supistunut, mutta sekin ylittää 7—8 prosentilla kotimaan kulutuksen. Seuravassa asetelmassa esitetään tärkeimpien kotieläintuotteiden vientimäärät viime vuosilta ja ylijäämäärät vuodelle 1986.

	1983	Vienti milj. kg 1984	1985	Ylijäämä milj. kg 1986 (e)
Voi	26,6	20,0	18,6	17—18
Juusto	32,3	36,4	37,0	36
Maitojauhe,				
rasvainen	25,2	32,1	33,0	30
Kananmunat + massa	32,2	35,4	32,9	24—25
Sianliha	26,6	20,8	17,8	12—14
josta jalosteet	11,7	8,7	10,8	
Naudanliha	16,7	19,2	21,5	19—21
josta jalosteet	2,8	5,0	11,2	

Maataloustulolain tarkoittamien tavoitehintatuotteiden vientituen tarpeeksi vuonna 1986 arvioidaan noin 3 170 miljoonaa markkaa, josta maatalouden osuus olisi 560 miljoonaa markkaa. Vuonna 1987 vastaavien kustannusten arvioidaan olevan noin 2 855 ja 330 miljoonaa markkaa. Arvioissa ei ole otettu huomioon liikevaihtoverotuksen vaikutusta vientikustannuksiin. Vientikustannusten aleneminen aiheutuu lähinnä viljan normaalia alemmasta satotasosta vuonna 1986.

2. Ehdotus lain muutokseksi

Koska kotieläintuotteiden ylituotannosta aiheutuvat vientikustannukset ovat edelleen suuret, vientimahdollisuudet heikot ja vientihinnat näyttävät pysyvän alhaisina, hallitus pitää edelleen välttämättömänä jatkaa tuotannon rajoittamista ja tasapainottamista tarkoitettavien toimenpiteitä. Uusien yksiköiden perustamisen ja olemassa olevien yksiköiden laajentamisen luvanvarai-

suus on kananmunien kiintiöjärjestelmän ja maidon kaksihintajärjestelmän ohella keskeinen toimenpide kotieläintuotannon rajoittamisessa. Hallituksen tarkoituksena on rajoittaa tiukasti kotieläinyritysten laajentamista tämän lain voimassaoloaikana. Hallitus pitää välttämättömänä, että lain 5 §:ään sisältyvää lupien myöntämisaikajatkamista jatkettaisiin edelleen siten, että tuotannon laajentamislupia myönnettäisiin vuosien 1987, 1988 ja 1989 aikana vain poikkeustapauksissa.

Broileremokanaloiden, jotka tuottavat kananmunia teuraskananpoikien kasvatusta varten, osalta rehuomavaraisuusvaatimus esitetään alennettavaksi yhteen viidesosaan tilan rehuntarpeesta. Broileremokanaloihin on sovellettu samoja rehuomavaraisuusvaatimuksia kuin tavallisiin kananmunia tuottaviin kanaloihin. Eläintauti- ja hygieniasyistä broilertuotantoketjun missään vaiheessa ei kuitenkaan käytetä tilalla valmistettuja rehuja, joten korkealla rehuomavaraisuusvaatimuksella ei ole ruokintaa ohjaavaa vaikutusta. Lisäksi teuraskananpoikien tuottamiseen tarkoitettu munien tuotanto poikkeaa muusta kananmunien tuotannosta siten, että broileremokanaloiden osalta on noin 10 % kukkoja, mikä lisää rehunkulutusta ja munien tuotanto kanaa kohti on vain 140—150 munaa vuodessa, kun se normaalissa kananmunien tuotannossa on 280—300 munaa. Tästä syystä rehunkulutus on munakiloa kohti broileremokanaloiden osalta suurempi kuin muussa kananmunien tuotannossa.

Tuotannon erityispiirteiden takia perustettavien broileremokanaloiden tulisi olla noin 4 000 eläimen suuruisia. Nykyinen rehuomavaraisuusvaatimus on aiheuttanut sen, että tämän laajuinen tuotanto on ollut mahdollista vain yli 40

hehtaarin tiloilla, joilla kotieläintuotannon harjoittaminen ei ole toimeentulon kannalta yhtä välttämätöntä kuin tätä pienemmillä tiloilla. Rehuomavaraisuusvaatimuksen alentaminen mahdollistaa 3 500-4 000 broileremokanan pitämisen peltopinta-alaltaan 10—12 hehtaarin maatilalla.

Teuraskananpoikien kasvatuksessa rehuomavaraisuusvaatimus esitetään muutettavaksi kahdesta viidesosasta yhteen viidesosaan tilan rehuntarpeesta. Esimerkiksi 15 000 broilerin yksikkö olisi tällöin rehuomavaraisuuden puolesta mahdollista perustaa 20 peltohehtaarin tilalle. Jotta siipikarjan lihantuotanto ei kasvaisi hallitsemattomasti, teuraskananpoikia kasvattavan yrityksen luvanvaraisuuden raja esitetään muutettavaksi viidestätoistatuhannesta viiteentuhanteen teuraskananpoikaan. Koska on odotettavissa, että teuraskananpoikien kasvatuksen ohella myös muu siipikarjan lihantuotanto kasvaa, 2 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös tämä tuotanto tulee perustamislupalakien piiriin.

Lain 1 §:ää esitetään muutettavaksi siten, että pelkästään vasikoiden kasvattamista varten pidettäviä emolehmiä ei oteta huomioon nautakarjatalousyrityksen kokoa laskettaessa. Lainmuutoksella pyritään siihen, että niillä naudanlihantuotantoon erikoistuneilla tiloilla, joilla on vaikeuksia välitysvasikoiden saannissa, olisi mahdollisuus siirtyä emolehmiin perustuvaan naudanlihantuotantoon ilman, että myytävien teuraseläinten määrä pienenee. Emolehmiin perustuvan naudanlihantuotannon laajuutta säädeltäisiin edelleen emolehmäpalkkion avulla, josta valtioneuvosto päättää maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta annetun lain (81/83) perusteella.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Pykälän 1 momenttiin ehdotettava muutos johtuu lain soveltamisalan laajentamisesta koskemaan myös muuta siipikarjataloutta kuin kanataloutta.

Lain soveltamisalaa ehdotetaan rajoitettavaksi 2 momentissa siten, että pelkästään vasikoiden kasvattamista varten pidettäviä emolehmiä ei otettaisi huomioon muilta osin kuin harkittaessa, täytyvätkö yrityksen osalta 4 §:ssä säädetyt luvan

saamisen edellytyksenä olevat rehuomavaraisuusvaatimukset. Nykyistä käytäntöä, jonka mukaan emolehmiä rinnastetaan muihin nautaeläimiin tulisi muuttaa ehdotetulla tavalla, jotta emolehmiä tuottavien harjoittavat tuottajat olisivat luvanvaraisuusrajojen suhteen samassa asemassa välitysvasikoita käyttävien tuottajien kanssa.

2 §. Luvanvaraisuusrajojen yhtenäistämiseksi ehdotetaan 1 momentin 2 ja 3 kohdissa olevia eläinmääriä korotettavaksi yhdellä siten, että maatalouspiirin maataloustoimisto voisi myöntää

luvan 200 sian ja vastaavasti 1000 tuotantoiässä olevan kanan pitämiseen nykyisten 199 ja 999 asemesta. Tätä vastaavat muutokset ehdotetaan tehtäväksi 2 momentissa säädettyihin maatilahallituksen lupaa edellyttäviin eläinmääriin.

Yleisperusteluihin viitaten ehdotetaan pykälässä säädettyjä luparajoja eräiltä osin tiukennettavaksi. Ehdotuksen mukaan ilman maataloustoimiston lupaa ei saisi ryhtyä harjoittamaan tai laajentamaan kanatalousyritystä, jossa kasvatetaan yhdellä kertaa enemmän kuin 5000 teuraskanpoikaa. Nykyinen luvanvaraisuuden alaraja on 15 000 teuraskanpoikaa.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi 4. kohta, jonka perusteella kanatalousyritysten lisäksi myös eräät muut siipikarjatalousyritykset tulisivat lupajärjestelmän piiriin. Säännöksen mukaan lupaa edellytettäisiin yrityksiltä, joissa on yhdellä kertaa teuraaksi kasvatettavana yhteensä enemmän kuin 100 muuta siipikarjaeläintä kuin teuraskanpoikaa. Mikäli mainittuja eläimiä on yli 5 000, yrityksen harjoittamiseen vaadittaisiin maatilahallituksen lupa.

Broilertuotanto perustuu ulkomailta tuotavaan siitoseläinainekseen. Maahantuodusta ns. isovanhempaispolvesta munitetaan ensin vanhempaispolvi, joita sitten käytetään broileremokanoina tuottamaan tarvittavat teuraskanpojat. Isovanhempais- ja vanhempaispolven tuotanto tapahtuu teollistyyppisesti ja se on samanasteista kuin kananmunatuotantos suunnan jalostuskanaloissa. Jotta maahan tuotujen siitoseläinten kasvattamiseen voitaisiin lähinnä siitosbroilereiden osalta tarvittaessa myöntää maa- ja metsätalousministeriön toimesta lupa po. laissa säädettyjen perheviljelmä- ym. rajoitusten estämättä, ehdotetaan kysymyksessä olevan 2 §:n 4 momenttia tältä osin täydennettäväksi. Voimassaolevan lain mukaan maa- ja metsätalousministeriö voi myöntää vastaavanlaisia lupia koe- ja opetustoimintaa harjoittaville yrityksille.

4 §:n 1 momentti. Luvan myöntämisen edellytyksenä olevia rehuomavaraisuusvaatimuksia ehdotetaan muutettavaksi siten, että milloin on kysymys luvan myöntämisestä teuraskanpoikia kasvattavalle yritykselle tai yritykselle, joka tuottaa kananmunia teuraskanpoikien haudontaa varten, edellytettäisiin maatilalta saatavan yksi viidesosa yrityksen rehutarpeesta. Muutosta aikaisempaan käytäntöön merkitsisi se, että kun kananmunien tuottaminen teuraskanpoikien haudontaa varten on tähän saakka rehuomavaraisuuden osalta rinnastettu tavanomaiseen kanan-

munatuotantoon, se rinnastettaisiin nyt teuraskanpoikien kasvattamiseen.

5 §. Pykälässä säädettyä nautakarja-, sika- ja kanatalousyritysten perustamista koskevaa rajoitusta ehdotetaan jatkettavaksi nykyisestä kahdella vuodella eli vuoteen 1990.

13 §:n 3 momentti. Pykälän 2 momentissa on säädetty luvan peruuttamisen edellytyksistä. Sannottu momentti koskee kuitenkin vain tapauksia, joissa luvan mukaiseen toimintaan ei ole ryhdytty määräajassa luvan myöntämisen jälkeen. Sen valta, että yrityksen toiminta lopetetaan, ei laissa ole säännöstä. Lakia ehdotetaankin tältä osin täydennettäväksi. Yrityksen katsottaisiin lopettaneen toimintansa pysyvästi, jos se on keskeyttänyt toimintansa maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta annetun lain (81/83) mukaisen tuotannonmuutossopimuksen tai muun lain mukaisen kotieläintuotannon rajoittamista tarkoittavan sopimuksen johdosta eikä yritys ole aloittanut toimintaansa uudelleen kahden vuoden kuluessa sopimuksen päättymisestä. Jos yrityksen toiminta muusta syystä keskeytyy, katsottaisiin yrityksen lopettaneen toimintansa, jos keskeytyminen on jatkunut yhtäjaksoisesti vähintään viisi vuotta.

Lisäksi uuteen 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi selvyiden vuoksi säännös, jonka mukaan yritystä, jonka katsotaan lopettaneen toimintansa 13 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, pidettäisiin uutena yrityksenä silloin, jos sen toimintaa aiotaan myöhemmin jatkaa.

14 §. Pykälän 2 momentiksi ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan kaikkiin 2 §:ssä tarkoitettuihin siipikarjatalousyrityksiin on sovellettava, mitä lain 3 §:n 1 momentissa, 7 ja 9 §:ssä sekä 13 §:n 2 momentissa on säädetty kanatalousyrityksestä.

15 §. Nykyisen voimaantulosäännöksen mukaan laki on voimassa vuoden 1988 loppuun. Säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että laki olisi voimassa vuoden 1990 loppuun.

2. Voimaantulo

Lainmuutos on tarkoitus saattaa voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on tullut hyväksytyksi eduskunnassa.

Riittävän siirtymäajan antamiseksi aikaisemmin perustetuille, mutta toimintansa sittemmin keskeyttäneille yrityksille ehdotetaan, että nämä yritykset voisivat jatkaa toimintaansa kahden vuoden kuluessa lainmuutoksen voimaantulosta

ilman, että yrityksen katsotaan lopettaneen toimintansa pysyvästi.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kotieläintuotannon ohjauksesta eräissä tapauksissa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kotieläintuotannon ohjauksesta eräissä tapauksissa 28 päivänä joulukuuta 1984 annetun lain (1011/84) 1 §, 2 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 ja 3 momentti ja 15 §:n 1 momentti,

näistä 5 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 20 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1052/85), sekä

lisätään 13 §:ään uusi 3 momentti ja 14 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

1 §

Tämän lain tarkoituksena on nautakarja-, sika- ja siipikarjatalousyritysten koon kehittäminen ja tuotannon ohjaaminen tuotanto- ja markkinointitilanteen vaatimukset huomioon ottavalla tavalla ja siten, että tuotanto perustuu perheviljelmätyyppiseen maatilatalouteen.

Tätä lakia sovellettaessa ei yrityksissä olevia lypsy- tai emolehmiä oteta huomioon muilta osin kuin harkittaessa täyttyvätkö yrityksen osalta 4 §:ssä säädetty luvan saamisen edellytyksenä olevat rehuomavaraisuusvaatimukset.

2 §

Ilman maatalouspiirin maataloustoimiston lupaa ei saa ryhtyä harjoittamaan tai laajentamaan

1) nautakarjatalousyritystä, jossa on enemmän kuin 30 mutta enintään 60 nautaeläintä;

2) sikatalousyritystä, jossa on enemmän kuin 25 mutta enintään 200 yli kahdeksan viikon ikäistä sikaa, jolloin sikojen lukumäärää laskettaessa katsotaan emakon vastaavan viittä sikaa;

3) kanatalousyritystä, jossa on enemmän kuin 100 mutta enintään 1 000 tuotantoiässä olevaa munivaa kanaa tai jossa kasvatetaan yhdellä kertaa enemmän kuin 5 000 mutta enintään 30 000 teuraskananpoikaa; eikä

4) muuta kuin 3 kohdassa tarkoitettua siipikarjatalousyritystä, jossa on yhdellä kertaa yhteensä enemmän kuin 100 mutta enintään 5 000 teuraaksi kasvatettavaa muuta siipikarjaeläintä kuin teuraskananpoikaa.

Ilman maatilahallituksen lupaa ei saa ryhtyä harjoittamaan tai laajentamaan nautakarjatalousyritystä, jossa on enemmän kuin 60 nautaeläintä, tai sikatalousyritystä, jossa on enemmän kuin 200

edellä 1 momentissa tarkoitettua sikaa tai kanatalousyritystä, jossa on enemmän kuin 1 000 tuotantoiässä olevaa munivaa kanaa tai kanatalousyritystä, jossa kasvatetaan yhdellä kertaa enemmän kuin 30 000 teuraskananpoikaa taikka muuta siipikarjatalousyritystä, jossa on yhdellä kertaa yhteensä enemmän kuin 5 000 teuraaksi kasvatettavaa 4 kohdassa tarkoitettua siipikarjaeläintä.

Erityisistä syistä voi maa- ja metsätalousministeriö maatilahallituksen esityksestä myöntää luvan tässä laissa tarkoitettujen rajoitusten estämättä jalostus-, koe- tai opetustoimintaa taikka maahantuotujen siitoseläinten kasvattamista harjoitettavalle yritykselle.

4 §

Lupa voidaan myöntää vain sellaisen 2 §:ssä tarkoitetun yrityksen harjoittamista varten, jota hoidetaan pääasiassa yksityisen viljelijän ja hänen perheensä työllä maatilalla, jolla viljelijä asuu ja jolta on mahdollisuus saada, milloin kysymys on 2 §:n 1 momentissa tarkoitettusta yrityksestä, vähintään kaksi kolmasosaa tai milloin kysymys on 2 §:n 2 momentissa tarkoitettusta yrityksestä vähintään kolme neljäsosaa yrityksen rehuntarpeesta. Milloin kuitenkin on kysymys 2 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettusta teuraskananpoikia kasvattavasta yrityksestä tai kananmunien tuottamisesta teuraskananpoikien haudontaa varten, on rehuomavaraisuuden osalta luvan myöntämisen edellytyksenä, että maatilalta on mahdollisuus saada yksi viidesosa yrityksen rehuntarpeesta.

5 §

Tässä laissa tarkoitettun luvan nautakarja-, sika- ja siipikarjatalousyrityksen perustamiseen tai laajentamiseen saa maatilahallitus tai maatalouspiirin maataloustoimisto myöntää ennen 1 päivää tammikuuta 1990 vain yrityksen harjoittajan kuolin- tai konkurssipesälle, yrityksen omistajaksi perintöoikeudellisen saannon kautta tullee henkilö, tai kun yrityksen ostajana on myyjän puoliso tai henkilö, joka perintökaaren (40/65) 2 luvun mukaan voisi periä myyjän, myyjän ottoplasi tai kasvattilapsi taikka tällaisen henkilön puoliso, taikka kun kysymyksessä on maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) 6 b §:n 7 momentin mukainen sukupolvenvaihdos. Lupa saadaan sanotuissa tapauksissa myöntää yrityksen jatkamiseen enintään entisessä laajuudessa.

Siitä, milloin tässä laissa tarkoitettu lupa nautakarja-, sika- tai siipikarjatalousyritysten perustamiseen tai laajentamiseen voidaan myöntää ennen 1 päivää tammikuuta 1990 muissa kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, päättää valtioneuvosto vuosittain tammikuun loppuun mennessä. Valtioneuvoston tulee tällöin ottaa huomioon kotieläintuotannon kehitys ja vallitseva markkinatilanne. Valtioneuvosto voi samalla määrätä, että lupia voidaan muissa kuin 1 ja 2 momentin tapauksissa myöntää vain tietyn yhteismäärän puitteissa. Valtioneuvosto määrää myös ne perusteet, joiden mukaan tuottajalle voidaan myöntää lupa tuotantosuunnan vaihtamiseen. Lupa tuotantosuunnan vaihtamiseen voidaan myöntää kokonaan tai osittain. Kyseisen luvan myöntää maatilahallitus.

13 §

Milloin nautakarja-, sika- tai siipikarjatalousyritys, jolla on lupa tai muutoin oikeus harjoittaa

tässä laissa tarkoitettua kotieläintuotantoa, on keskeyttänyt toimintansa maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta annetun lain (81/83) mukaisen tuotannonmuutosopimuksen tai muun lain mukaisen kotieläintuotannon rajoittamista tarkoittavan sopimuksen johdosta eikä yritys ole aloittanut toimintaansa uudelleen kahden vuoden kuluessa sopimuksen päättymisestä taikka, jos yrityksen toiminta on muusta syystä keskeytynyt ja keskeytyminen on jatkunut yhtäjaksoisesti vähintään viisi vuotta, katsotaan yrityksen lopettaneen toimintansa pysyvästi. Jos tässä momentissa tarkoitettun yrityksen toiminta on tarkoitus aloittaa uudelleen, sitä pidetään tätä lakia sovellettaessa uutena yrityksenä.

14 §

Mitä tämän lain 3 §:n 1 momentissa, 7 ja 9 §:ssä sekä 13 §:n 2 momentissa on säädetty kanatalousyrityksestä, sovelletaan myös 2 §:ssä tarkoitettuun muuhun siipikarjatalousyritykseen.

15 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1985 ja se on voimassa vuoden 1990 loppuun. Tällä lailla kumotaan kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa 30 päivänä joulukuuta 1981 annettu laki (1080/81) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 198 ____ . Sen estämättä, mitä 13 §:n 3 momentissa on säädetty, yrityksen ei kuitenkaan katsota lopettaneen toimintaansa sanotussa momentissa tarkoitettulla tavalla, jos se jatkaa toimintaansa kahden vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Helsingissä 7 päivänä marraskuuta 1986

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Toivo Yläjärvi*

Laki

kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa 28 päivänä joulukuuta 1984 annetun lain (1011/84) 1 §, 2 §:n 1, 2 ja 4 momentti, 4 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 ja 3 momentti ja 15 §:n 1 momentti,

näistä 5 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 20 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1052/85), sekä

lisätään 13 §:ään uusi 3 momentti ja 14 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Tämän lain tarkoituksena on nautakarja-, sika- ja kanatalousyritysten koon kehittäminen ja tuotannon ohjaaminen tuotanto- ja markkinointitilanteen vaatimukset huomioon ottavalla tavalla ja siten, että tuotanto perustuu perheviljelmätyyppiseen maatilatalouteen.

Tätä lakia sovellettaessa ei yrityksissä olevia lypsylehmiä, *joiden tuottama maito toimitetaan meijeriin*, oteta huomioon muilta osin kuin harkittaessa täytyvätkö yrityksen osalta 4 §:ssä säädetty luvan saamisen edellytyksenä olevat rehuomavaraisuusvaatimukset.

2 §

Ilman maatalouspiiriin maataloustoimiston lupaa ei saa ryhtyä harjoittamaan tai laajentamaan

1) nautakarjatalousyritystä, jossa on enemmän kuin 30 mutta enintään 60 nautaeläintä;

2) sikatalousyritystä, jossa on enemmän kuin 25 mutta vähemmän kuin 200 yli kahdeksan viikon ikäistä sikaa, jolloin sikojen lukumäärää laskettaessa katsotaan emakon vastaavan viittä sikaa; *eikä*

3) kanatalousyritystä, jossa on enemmän kuin 100 mutta vähemmän kuin 1 000 tuotantoiässä olevaa munivaa kanaa tai jossa kasvatetaan yhdellä kertaa enemmän kuin 15 000 mutta enintään 30 000 teuraskananpoikaa.

Ilman maatilahallituksen lupaa ei saa ryhtyä harjoittamaan tai laajentamaan nautakarjatalousyritystä, jossa on enemmän kuin 60 nautaeläintä, tai sikatalousyritystä, jossa on vähintään 200 edellä 1 momentissa tarkoitettua sikaa, tai kana-

Ehdotus

1 §

Tämän lain tarkoituksena on nautakarja-, sika- ja *siipikarjatalousyritysten* koon kehittäminen ja tuotannon ohjaaminen tuotanto- ja markkinointitilanteen vaatimukset huomioon ottavalla tavalla ja siten, että tuotanto perustuu perheviljelmätyyppiseen maatilatalouteen.

Tätä lakia sovellettaessa ei yrityksissä olevia *lypsy- tai emolehmiä* oteta huomioon muilta osin kuin harkittaessa täytyvätkö yrityksen osalta 4 §:ssä säädetty luvan saamisen edellytyksenä olevat rehuomavaraisuusvaatimukset.

2 §

Ilman maatalouspiiriin maataloustoimiston lupaa ei saa ryhtyä harjoittamaan tai laajentamaan

1) nautakarjatalousyritystä, jossa on enemmän kuin 30 mutta enintään 60 nautaeläintä;

2) sikatalousyritystä, jossa on enemmän kuin 25 mutta *enintään* 200 yli kahdeksan viikon ikäistä sikaa, jolloin sikojen lukumäärää laskettaessa katsotaan emakon vastaavan viittä sikaa;

3) kanatalousyritystä, jossa on enemmän kuin 100 mutta *enintään* 1 000 tuotantoiässä olevaa munivaa kanaa tai jossa kasvatetaan yhdellä kertaa enemmän kuin 5 000 mutta enintään 30 000 teuraskananpoikaa; *eikä*

4) *muuta kuin 3 kohdassa tarkoitettua siipikarjatalousyritystä, jossa on yhdellä kertaa yhteensä enemmän kuin 100 mutta enintään 5 000 teuraaksi kasvatettavaa muuta siipikarjaeläintä kuin teuraskananpoikaa.*

Voimassa oleva laki

talousyritystä, jossa on vähintään 1 000 tuotantoiässä olevaa munivaa kanaa taikka kanatalousyritystä, jossa kasvatetaan yhdellä kertaa enemmän kuin 30 000 teuraskananpoikaa.

Erityisistä syistä voi maa- ja metsätalousministeriö maatilahallituksen esityksestä myöntää luvan tässä laissa tarkoitettujen rajoitusten estämättä jalostus-, koe- ja opetustoimintaa harjoittavalle yritykselle.

4 §

Lupa voidaan myöntää vain sellaisen 2 §:ssä tarkoitetun yrityksen harjoittamista varten, jota hoidetaan pääasiassa yksityisen viljelijän ja hänen perheensä työllä maatilalla, jolla viljelijä asuu ja jolta on mahdollisuus saada, milloin kysymys on 2 §:n 1 momentissa tarkoitettusta yrityksestä, vähintään kaksi kolmasosaa tai milloin kysymys on 2 §:n 2 momentissa tarkoitettusta yrityksestä vähintään kolme neljäsosaa yrityksen rehuntarpeesta. Milloin kuitenkin on kysymys 2 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettusta teuraskananpoikia kasvattavasta yrityksestä on rehuomavaraisuuden osalta luvan myöntämisen edellytyksenä, että maatilalta on mahdollisuus saada kaksiviidesosa yrityksen rehuntarpeesta.

5 §

Tässä laissa tarkoitettun luvan nautakarja-, sikatalous- ja kanatalousyrityksen perustamiseen tai laajentamiseen saa maatilahallitus tai maatalouspiirin maataloustoimisto myöntää ennen 1 päivää tammikuuta 1988 vain yrityksen harjoittajan kuolin- tai konkurssipesälle, yrityksen omistajaksi perintöoikeudellisen saannon kautta tullee henkilö, tai kun yrityksen ostajana on myyjän puoliso tai henkilö, joka perintökaaren (40/65) 2 luvun mukaan voisi periä myyjän, myyjän ottopolisi tai kasvattilaksi taikka tällaisen henkilön puoliso, taikka kun kysymyksessä on maatalous-

Ehdotus

Ilman maatilahallituksen lupaa ei saa ryhtyä harjoittamaan tai laajentamaan nautakarjalousyritystä, jossa on enemmän kuin 60 nautaeläintä, tai sikatalousyritystä, jossa on *enemmän kuin* 200 edellä 1 momentissa tarkoitettua sikaa tai kanatalousyritystä, jossa on *enemmän kuin* 1 000 tuotantoiässä olevaa munivaa kanaa tai kanatalousyritystä, jossa kasvatetaan yhdellä kertaa enemmän kuin 30 000 teuraskananpoikaa *taikka muuta siipikarjalousyritystä, jossa on yhdellä kertaa yhteensä enemmän kuin 5 000 teuraaksi kasvatettavaa 4 kohdassa tarkoitettua siipikarjaeläintä.*

Erityisistä syistä voi maa- ja metsätalousministeriö maatilahallituksen esityksestä myöntää luvan tässä laissa tarkoitettujen rajoitusten estämättä jalostus-, koe- tai opetustoimintaa *taikka maahantuotujen siitoseläinten kasvattamista* harjoittavalle yritykselle.

4 §

Lupa voidaan myöntää vain sellaisen 2 §:ssä tarkoitetun yrityksen harjoittamista varten, jota hoidetaan pääasiassa yksityisen viljelijän ja hänen perheensä työllä maatilalla, jolla viljelijä asuu ja jolta on mahdollisuus saada, milloin kysymys on 2 §:n 1 momentissa tarkoitettusta yrityksestä, vähintään kaksi kolmasosaa tai milloin kysymys on 2 §:n 2 momentissa tarkoitettusta yrityksestä vähintään kolme neljäsosaa yrityksen rehuntarpeesta. Milloin kuitenkin on kysymys 2 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettusta teuraskananpoikia kasvattavasta yrityksestä *tai kananmunien tuottamisesta teuraskananpoikien haudontaa varten*, on rehuomavaraisuuden osalta luvan myöntämisen edellytyksenä, että maatilalta on mahdollisuus saada *yksi* viidesosa yrityksen rehuntarpeesta.

5 §

Tässä laissa tarkoitettun luvan nautakarja-, sika- ja *siipikarjalousyrityksen* perustamiseen tai laajentamiseen saa maatilahallitus tai maatalouspiirin maataloustoimisto myöntää ennen 1 päivää tammikuuta 1990 vain yrityksen harjoittajan kuolin- tai konkurssipesälle, yrityksen omistajaksi perintöoikeudellisen saannon kautta tullee henkilö, tai kun yrityksen ostajana on myyjän puoliso tai henkilö, joka perintökaaren (40/65) 2 luvun mukaan voisi periä myyjän, myyjän ottopolisi tai kasvattilaksi taikka tällaisen henkilön puoliso, taikka kun kysymyksessä on maatalous-

Voimassa oleva laki

yrittäjien eläkelain (467/69) 6 b §:n 7 momentin mukainen sukupolvenvaihdos. Lupa voidaan sanotuissa tapauksissa myöntää yrityksen jatkamiseen enintään entisessä laajuudessa.

Siitä, milloin tässä laissa tarkoitettu lupa nautakarja-, sikatalous- tai kanatalousyritysten perustamiseen tai laajentamiseen voidaan myöntää ennen 1 päivää tammikuuta 1988 muissa kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, päättää valtioneuvosto vuosittain tammikuun loppuun mennessä. Valtioneuvoston tulee tällöin ottaa huomioon kotieläintuotannon kehitys ja vallitseva markkinatilanne. Valtioneuvosto voi samalla määrätä, että lupia voidaan muissa kuin 1 ja 2 momentin tapauksissa myöntää vain tietyn yhteismäärän puitteissa. Valtioneuvosto määrää myös ne perusteet, joiden mukaan tuottajalle voidaan myöntää lupa tuotantosuunnan vaihtamiseen. Lupa tuotantosuunnan vaihtamiseen voidaan myöntää kokonaan tai osittain. Kyseisen luvan myöntää maatilalahallitus.

Ehdotus

yrittäjien eläkelain (467/69) 6 b §:n 7 momentin mukainen sukupolvenvaihdos. Lupa *saadaan* sanotuissa tapauksissa myöntää yrityksen jatkamiseen enintään entisessä laajuudessa.

Siitä, milloin tässä laissa tarkoitettu lupa nautakarja-, sika- tai *siipikarjatalousyritysten* perustamiseen tai laajentamiseen voidaan myöntää ennen 1 päivää tammikuuta 1990 muissa kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa, päättää valtioneuvosto vuosittain tammikuun loppuun mennessä. Valtioneuvoston tulee tällöin ottaa huomioon kotieläintuotannon kehitys ja vallitseva markkinatilanne. Valtioneuvosto voi samalla määrätä, että lupia voidaan muissa kuin 1 ja 2 momentin tapauksissa myöntää vain tietyn yhteismäärän puitteissa. Valtioneuvosto määrää myös ne perusteet, joiden mukaan tuottajalle voidaan myöntää lupa tuotantosuunnan vaihtamiseen. Lupa tuotantosuunnan vaihtamiseen voidaan myöntää kokonaan tai osittain. Kyseisen luvan myöntää maatilalahallitus.

13 §

Milloin nautakarja-, sika- tai siipikarjatalousyritys, jolla on lupa tai muutoin oikeus harjoittaa tässä laissa tarkoitettua kotieläintuotantoa, on keskeyttänyt toimintansa maataloustuotannon ohjaamisesta ja tasapainottamisesta annetun lain (81/83) mukaisen tuotannonmuutosopimuksen tai muun lain mukaisen kotieläintuotannon rajoittamista tarkoittavan sopimuksen johdosta eikä yritys ole aloittanut toimintaansa uudelleen kahden vuoden kuluessa sopimuksen päättymisestä taikka, jos yrityksen toiminta on muusta syystä keskeytynyt ja keskeytyminen on jatkunut yhtäjaksoisesti vähintään viisi vuotta, katsotaan yrityksen lopettaneen toimintansa pysyvästi. Jos tässä momentissa tarkoitettun yrityksen toiminta on tarkoitus aloittaa uudelleen, sitä pidetään tätä lakia sovellettaessa uutena yrityksenä.

14 §

Mitä tämän lain 3 §:n 1 momentissa, 7 ja 9 §:ssä sekä 13 §:n 2 momentissa on säädetty kanatalousyrityksestä, sovelletaan myös 2 §:ssä tarkoitettuun muuhun siipikarjatalousyritykseen.

Voimassa oleva laki

15 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1985 ja se on voimassa vuoden 1988 loppuun. Tällä lailla kumotaan kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa 30 päivänä joulukuuta 1981 annettu laki (1080/81) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Ehdotus

15 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1985 ja se on voimassa vuoden 1990 loppuun. Tällä lailla kumotaan kotieläintuotannon ohjaamisesta eräissä tapauksissa 30 päivänä joulukuuta 1981 annettu laki (1080/81) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 198 . Sen estämättä, mitä 13 §:n 3 momentissa on säädetty, yrityksen ei kuitenkaan katsota lopettaneen toimintaansa sanotussa momentissa tarkoitetulla tavalla, jos se jatkaa toimintaansa kahden vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta.